

Gottorp Slot. Se artiklen side 9.

Skønhedens dilemma eller forførerens mareridt!

*Litteraturfestivalen fejres på
Vejen Kunstmuseum*

Ved Poul-Erik Hansen

I Astrid Saalbachs seneste roman, *Fingeren i flammen*, er hovedpersonen den skønne Claire, som ingen kan modstå. Men det er ikke altid nogen lykke for Claire, der ikke sparer sine bekendte for anklager der sande eller ej, fører mændene ud i personlige katastrofer.

Fortsættes næste side

KUNST

omkring TROLDEN

**NR. 1 · 15. årgang
August 2006**

Indhold

- 4 Maria Rørbech-koncert
- 5 Jørgen Rømer og Nolde
- 7 Emil Nolde og Danmark
- 9 Fra hertugslot til kunstmuseum
- 11 Sensommerudflugt
- 13 Emil Nolde og udflugt
- 14 Surrealistbevægelsen
- 15 Bedre byggeskik i Vejen og omegn
- 19 Store ildtag og huledag
- 22 Generalforsamling

Hendes klager mod sin lærer på konservatoriet og senere mod sin rektor får for dem alle alvorlige konsekvenser.

Man får bestemt ikke sympati for Claire i denne roman.

Astrid Saalbach har en indgroet mistro til sit eget køn. Det fremgår af

Fortsættes næste side

*Astrid
Saalbach.*

*Foto:
Morten
Holtum.*

et langt interview i Politiken (13. juni 2004), hvor den nu 50-årige forfatter fortæller om sit liv og sit syn på kvinder.

Hendes egen opvækst og oplevelsen af kvindelig kynisme hos sig selv har sat sine spor.

I interviewet siger hun: "I mange år havde jeg den opfattelse, at mænd foragtede kvinder. Og det forstod jeg godt. Jeg tænkte, at det var med rette. Jeg så kvinder som overspændte og utilregnelige."

Som barn var hun både indelukket og oprørsk. I teenageårene gjorde hun oprør mod alt, og hun var hverken rar mod sig selv eller mod omgivelserne. Hun gjorde oprør mod hjemmet i en sådan grad, at hun senere frygtede at få døtre selv.

Men hendes egne drømme begyndte at gå i opfyldelse, da bedstefaren tog hende med i Det Kongelige Teater.

Hun kom senere i erhvervspraktik på teatret, og hendes mål stod nu klart: Hun ville være skuespiller.

Hun blev optaget på Statens Teaterskole som 19-årig. Det svarede slet ikke til forventningerne – og da hun senere erfarede, hvor svært det var at få meningsfulde roller, var det svært at se nogen ide i livet.

Hendes kæreste opfordrede hende til at gøre de ting, der var sjove.

Det førte til de første hørespil og en erkendelse af, at hendes rolle ikke var på scenen men som forfatter af drama og senere romaner og noveller.

I mere end tyve år har Astrid Saalbach skrevet teater med humor og alvor. Det er belønnet med priser som årets Reumert og Den nordiske Dramatikerpris.

Hendes projekt er at beskrive, hvordan det er at være et moderne menneske i vor tid.

Det har hun gjort i dramaerne og i de fire romaner. I spændingsromanen *Fingeren i flammen* har hun beskrevet de mørke sider af ydre skønhed og konsekvenser af anklager, der får lov at hænge i luften.

Astrid Saalbach deltager i Trekantområdets litteraturfestival i Vejen den 5. oktober, hvor alle kan møde forfatteren på kunstmuseet kl. 19.30. Arrangørerne er kunstforeningen og biblioteket.

Marie Rørbech-koncert på Vejen Kunstmuseum

Ved Poul-Erik Hansen

Pianisten Marie Rørbech har vundet mange priser og tog i 2004 både prisen for årets danske udgivelse og prisen for årets danske soloudgivelse.

I sæsonen forud fra 2002 til 2003 var hun årets DR-kunstner.

Det gav anledning til solokoncerter, kammermusikarrangementer og cd-indspilninger med Danmarks Radios orkestre, og derefter kom hun rundt i landet og i hele Europa for at udføre koncerter.

Marie Rørbech, der er født i 1973, er uddannet på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium med diplomeksamen i 1997 og på Hochschule der Künste i Berlin.

Hun fik solistdebut fra Det Jyske Musikkonservatorium. Den 20. september giver hun koncert på Vejen Kunstmuseum med blandt andet Mozart på programmet.

Efter hendes solistdebut i 2000 har det ikke skortet på vinderpladser ved de store musikkonkurrencer.

Allerede i 1982 vandt hun den europæiske radiounions konkurrence i Bruxelles.

Hendes repertoire er stort. Hun har som solist spillet musik af blandt andre Mozart, Beethoven, Grieg, Bartok og Kuhlau med danske symfoniorkestre. Sideløbende har hun været aktiv kammermusiker i den prisbelønnede Duo Vivo og i Hafnia Klaverkvartet.

Det er en efterspurgt koncertpianist, der er med til at fejre Mozart-året med koncerten på Vejen Kunstmuseum.

Marie Rørbech.

Jørgen Rømer og Nolde

Ved Eske K. Mathiesen

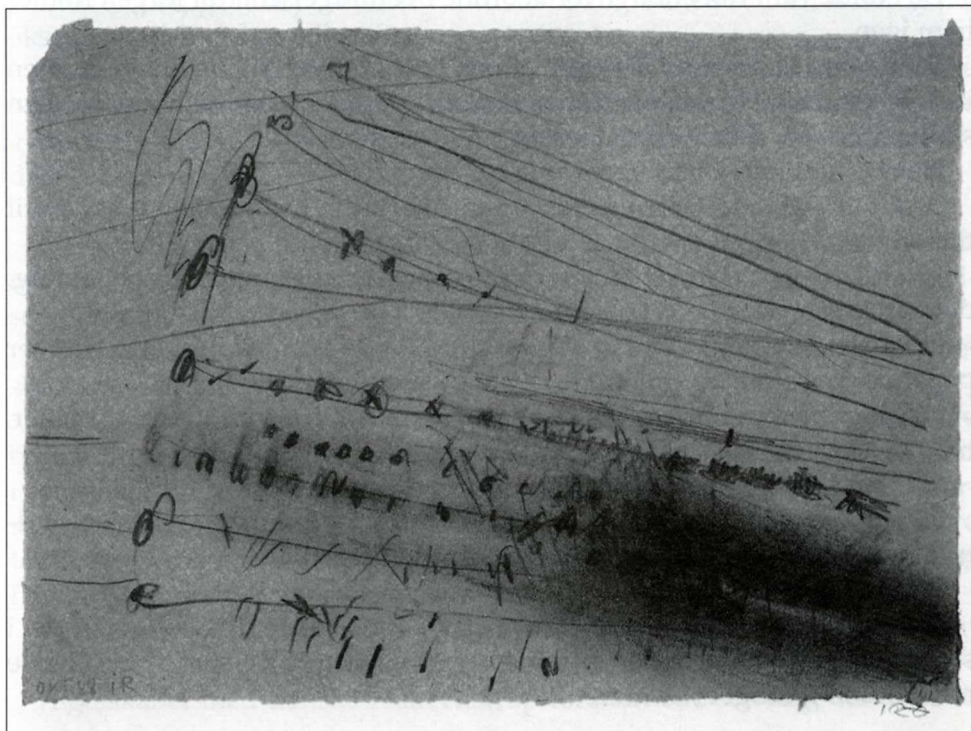
Kunstneren Jørgen Rømer fik i 1999 Valdemar Petersen og hustru Esther Petersens legat på Vejen Kunstmuseum. Fra 1965 til 1992 var han konsulent for Vejen Kunstmuseum.

Han er født i Sæby ved Frederikshavn i 1923 men voksede op i Tønder.

Først i 1960 debuterede han som billedkunstner i Galleri Gammel Strand i København.

Erindringerne fra barndommen og opvæksten i Tønder i marskområderne har været til stede hele tiden, skriver Eske K. Mathiesen i bogen : Jørgen Rømer akvareller, der er udgivet af Clausens Kunsthandel i København i

Fortsættes side 6

Jørgen Rømer: Uden titel. Oktober 1988. Blyant. 168x232 mm.

Fortsat fra side 5

2005. Bogen er flot illustreret med næsten hundrede gengivelser af Jørgen Rømers værker.

Udgiveren har givet grønt lys for, at vi nedenfor bringer afsnittet om Jørgen Rømer og Emil Nolde:

Emil Nolde, det store dyr i sønderjysk kunsthistorie, bosat på sit varft lige syd for Tønder, besøgte Jørgen Rømer i 1938. Besøget var formidlet af nogle bekendte.

Rømer havde tegningerne med, dem kiggede Nolde på og sagde, at Rømer tegnede bedre, end han selv havde gjort i hans alder, og at han ikke skulle være student, han skulle på kunstakademiet.

Forbindelsen med Nolde blev opretholdt, da Rømers advokatfar under krigen gemte et udvalg af Noldes ungemalte billeder.

De lå under Jørgen Rømers seng, og han havde meget glæde af at kigge på dem.

Nolde fik billederne tilbage efter krigen og nogle af dem indgik i Noldes gave til Statens Museum for Kunst.

Da Nolde var i København for at ordne overdragelsen, traf Jørgen Rømer ham igen.

Senere har han ærgret sig over, at han ikke spurgte Nolde mere ud, men ind i bekendtskabet spillede det jo, at Nolde var tysk i sin holdning, og dem skulle man som dansk i Tønder ikke omgås for ivrigt.

Har Noldes kunst haft betydning for Rømer?

Svært at sige, måske som inspiration til at udnytte akvarelteknikken til det yderste.

I Noldes rige værk er selve marsklandets udseende af afgørende betydning, det kan ingen være i tvivl om.

Hos Rømer er det umiddelbart sværere at få øje på, men det er der. Rømer peger selv på store og små træ, når man taler om akvarellerne.

Nogle af dem er ligefrem en slags erindringskort over bestemte områder, med marker, diger, sluser.

"Forlandet Højer. Siltoft" hedder feks en luftig grøn akvarel.

Rømer har ikke for ingenting den i Husum fødte Johannes Mejers udtryksfulde kort fra 1644 over Nordfriesland hængende.

Endda i flere udgaver.

Her kan man se den stærke Heverstrøm, der 10 år før flåede kystlandet i stumper og stykker. Som en skæbnesort og smidig hånd med spidse negle rækker den grådigt efter mere....

Emil Nolde og Danmark

Af Finn Terman Frederiksen

Emil Nolde voksede op i et vestslesvigsk landsogn, hvor befolkningens nationale sindelag i overvejende grad var tysk og dens religiøse livssyn præget af pietismen sydfra.

Som tysksindet slesviger søgte han primært sine kunstneriske forbilleder i den tyske kunst.

Lucas Cranach, Hans Holbein, Albrecht Dürer og frem for alle Isaac Grünewald var efter hans opfattelse sande eksponenter for den "germanske urkraft", han søgte at rendyrke i sine egne billeder.

Med sit heftige udtryksmaleri vandt han tidligt status som en af den tyske ekspressionismes hovedkræfter.

Paradoksalt nok var det netop denne tilstræbte germanisme, der bragte Noldes kunst i fokus som særlig "entartet", da nationalsocialisterne i 1930'erne gennemførte deres systematiske udrensning af modernistiske tendenser i det tyske kunstliv.

Alligevel er der meget, der også knytter Nolde til Danmark.

Da han i vinteren 1900 – 1901 opholdt sig her i landet, søgte han kontakt med danske kunstnere som Viggo Johansen, Joakim Skovgaard, Ejnar Nielsen, Vilhelm Hammershøi og J. F. Willumsen.

Bortset fra sidstnævnte fandt han dog ikke deres bestræbelser åndsbe-slægtede med sine egne.

Paradoksalt nok fandt hans første vigtige fremstød mod en ekspressiv billedudformning alligevel sted i Danmark, nærmere betegnet i Lildstrand i sommeren 1901, hvor kunstneren isolerede sig fra omverdenen i en sværmerisk, hallucineret sindstilstand og udførte en række stærkt ekspressive tegninger med groteske figurer i sælsomme optrin. Vor Sonnenaufgang, Dünenspuk, Sonnenanbeter m.fl.

På grundlag af førstnævnte tegning malede han få måneder senere i Berlin det skelsættende oliebillede Vor Sonnenaufgang.

Ægteskabet med danske Ada Vilstrup forstærkede selvsagt båndene til

Fortsættes side 8

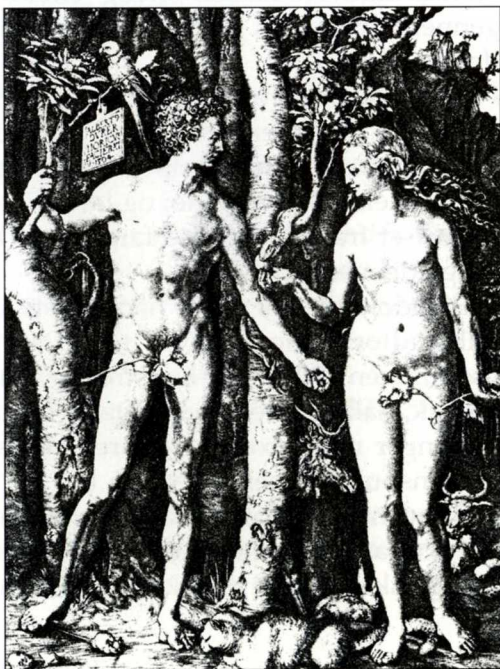
Fortsat fra side 7

Danmark. Ved Genforeningen i 1920 blev Tønderegnet, hvor Nolde boede, dansk og kunstneren dansk statsborger.

Han bevarede denne nationale status til sin død, selv om han allerede i 1927 flyttede til Seebüll på den tyske side af grænsen.

I begyndelsen af 20'erne knyttede Nolde venskabelig forbindelse med Harald Giersing, der fik ham med som gæst på Grønningens udstilling i 1922. Også med Oluf Høst havde han i en periode nær personlig kontakt. Nolde skænkede i flere omgange Statens Museum for Kunst en række akvareller og oliemalerier. Vigtigst var de 8 malerier, deriblandt *Nadveren*, 1909, som han i 1952 donerede museet gennem et tillæg til testamentet fra 1946.

Denne enestående kunstgave til Noldes "andet fædreland" gav en repræsentativt alsidig og kronologisk vidtspændende dækning af hans oeuvre, rækkende fra de tidlige ekstatiske-visionære, religiøse billeder frem til senfasens farveglødende blomsterbilleder. Nolde brugte selv ordene "germansk" og "nordisk" som synonyme begreber, og han drømte om, at det livsværk, han stillede til skue for eftertiden i Seebüllmuseet ved den dansk-tyske grænse, kunne "danne en forståelsens bro mellem Skandinavien og Tyskland". Bortset fra enkelte åndsbeslægtede undtagelser, som f.eks. Jens Søndergård, er det dog en kendsgerning, at Noldes kunst savner væsentlige berøringspunkter med dansk kunst.

*Billede af Dürer
– et af Noldes forbilleder*

Fra hertugslot til kunstmuseum

Af Poul-Erik Hansen

Slottet Gottorp på en ø i Slien ved byen Slesvig har haft en lang og om-tumlet historie.

Det har således huset både en dansk og en preussisk kaserne.

Bygningerne har været udsat for flere ændringer. En af de markante var sydføjens opførelse med midtertårnet i 1698 til 1703.

Men som den mangeårige direktør på Gottorp dr. Heinz Spielmann har sagt, var det i slottets første glansperiode hertugerne, der bestemte.

I den anden glansperiode i vor tid er det borgerne, der har lagt kursen blandt andet ved overdragelse af fire betydelige samlinger af kunst fra det 20. århundrede.

Den ene var overførslen af atelieret fra den store tyske billedhugger Hans Wimmer (1907 – 1992). Sammen med atelieret fulgte 250 originale modeller.

Spielmanns fascination af billedhuggerens værksted reddede de mange gipsmodeller, som Hans Wimmer overvejede at slå i stykker i sine sidste år. Det havde forhindret de besøgende på Gottorp i at opleve stemningen i hans atelier.

De andre samlinger var Herman Gerlingers samling af 800 kunstværker af Brücke-kunstnere, over 400 værker af kunstneren Georg Tappert (1880-1957) og sidst men ikke mindst Rolf Horns samling af ekspressionister, moderne skulpturer og afrikansk kunst. Rolf Horns samling rummer over 200 værker.

Mens Spielmanns beundring og forbindelse til Hans Wimmer havde været afgørende for, at atelieret fra kunstneren kom til Gottorp, så forholdt det sig anderledes med Rolf Horns samling.

I foråret 1988 fik Heinz Spielmann en opringning fra Rolf Horn, der ønskede en samtale om ekspressionismen. De kendte ikke forud hinanden.

Rolf Horn og hans kone Bettina Horn kom til det aftalte møde den 5. maj 1988. De medbragte nogle fotografier af personligt og sikkert udvalgte værker, der viste et tværsnit af arbejder af Brügge-kunstnere som Nolde, Rohlf, Jawensky og Hofer.

Fortsættes side 10

Fortsat fra side 9

Foruden disse også store billedhuggerarbejder af Volkmar Haase og Bernhard Heiliger.

Spielmann tilbød ægteparret en særudstilling med katalog, hvorefter Rolf Horn tilbød at tilføje værker af Ernst Barlach.

Senere oprettede Bettina og Rolf Horn en fond, der muliggjorde ombygning af Gottorps stalde, så der blev 78 meters udstillingsvæg i de gamle staldbygninger.

Over halvdelen af Horn-samlingen er med de tyske ekspressionister.

Flere af kunstnerne blev af nazisterne stemplet som entartet, men heldigvis blev ikke alle deres værker ødelagt eller brændt.

Die Brücke kunstnerne hentede inspiration fra eget miljø og fra folkekunsten i Europa, Afrika og Oceanien.

Gruppen blev dannet i juni 1905 i Dresden af Fritz Bleyl (1880-1966), Ernst Ludwig Kirchner (1880-1938), Erich Heckel (1883-1970) og Karl Schmidt-Rottluff (1884-1976) med Kirchner som initiativtager og senere den, der i en kronik opløste gruppen i 1913.

Blandt de kunstnere, der havde forbindelse til die Brücke finder vi også Emil Nolde.

På Gottorp kan man se, hvordan de stærke farver – ofte rød – dominerer i ekspressionisternes billeder i både Rolf Horns samling og i Hermann Gerlingers samling, der findes i en anden tidligere staldbygning.

Her findes også en imponerende samling af især dansk og tysk kunsthåndværk.

Man når ikke Gottorp på en dag, men man kan vælge ud og nyde både bygningerne og omgivelserne og glæde sig over, hvad kunstsamlere har betydet for stedet.

Brücke-gruppens kronik 1913 var skrevet af Kirchner. Den medførte gruppens opløsning. Træsnittet til kronikken er også lavet af Kirchner.

Erik Heckel:
Mands-
portræt,
1916.

Sensommerudflugt

Af Annette Houborg

Kunstforeningens sensommerudflugt lørdag d. 2. september går i år til grænselandet, hvor vi først besøger Emil Nolde-museet i Seebüll.

Emil Nolde levede fra 1867-1956. Han var dansk af fødsel.

Nolde er en af de store mestre i tysk ekspressionisme.

Som optakt til udflugten får vi besøg af Olav Madsen, Tønder onsdag d. 23. august, hvor han vil fortælle om Nolde og hans kunst samt om museet i Seebüll.

Ved Nolde-museet findes også malerens smukke have, som gav ham stor inspiration til bl.a. blomstermalerier og akvareller. Vi får også lejlighed til at besigtige haven.

Derefter spiser vi frokost på Den gamle Grænseskro i Rudbøl. Der serveres en marskplatte bestående af specialiteter fra egnen. Drikkevarer er for egen regning.

Så kører vi gennem marsklandet og nyder udsigten og de smukke, særprægede landskaber, og ved Husum drejer vi mod Slesvig og Gottorp Slot.

Vi får eftermiddagskaffe med lagkage på Antik-und Gartencafé ved Volkmuseum.

Fortsættes side 12

Nolde-museet.

Fortsat fra side 11

Vi har bestilt rundvisning kl. 15.30 på Gottorp Slot, og vi har to guider til rådighed.

Vi ser afdelingen for moderne kunst, hvor Nolde også er repræsenteret.

Ønsker man ikke at deltage i rundvisningen, er der mulighed for at kigge på slottet på egen hånd. Slottet ligger i smukke omgivelser ved Slien.

Oprindeligt var slottet residens for Slesvig-bispen, senere for de sønderjyske hertuger og holstenske grever. Derefter overtog Christian 1. slottet. Der blev bygget om flere gange, senest 1698-1703. I 1713 blev Gottorp kongeligt dansk slot, men i 1864 blev slottet sammen med Slesvig og Holsten afstået til Preussen.

I perioder blev slottet også anvendt til kaserne.

Gottorp Slot anvendes nu (siden 1947) som Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum.

Af seværdigheder kan nævnes slotskirken, festsalen kaldet Hirschaal, som er dekoreret med hjortemotiver, store samlinger kunst og kulturhistoriske genstande fra det 11. århundrede til i dag, renæssancesamling, barokmalerier, jugendstilsamling og tysk ekspressionisme.

Der vises også skiftende særudstillinger.

I den arkæologiske afdeling kan man blandt andet se den berømte 1600 år gamle Nydam-båd fra jernalderen.

Efter rundvisningen går turen hjemad mod Vejen.

Forventet hjemkomsttidspunkt ca. kl. 18.30.

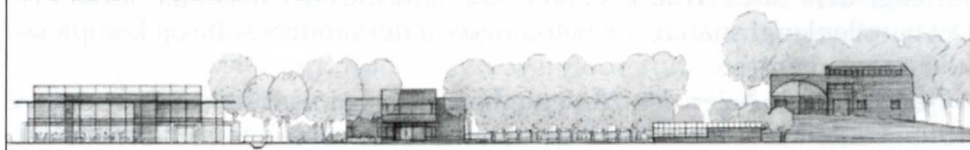
Gottorp Slot.

Indlæg til Kunst omkring Trolden i forbindelse med kunstforeningens foredrag om

Emil Nolde og udflugt til Nolde- museet i Søbøl

lørdag den 2. september 2006

NOLDE MUSEUM 2006

Af Olav Madsen, Tønder.

Hvert år har der været et nyt tema på museet i Søbøl siden åbningen i 1957.

Årstemaet 2006 knytter sig til det nye ombygningsprojekt 2005/2006 og 50-året for Emil Noldes død.

Tyngdepunkterne er "alderdomsværkerne", "selvportrætterne" og "Emil Nolde og Rembrandt."

På museets 1. sal vises der 32 olieblade fra perioden 1903 til 1949.

Kabinetudstillingen omfatter forholdet Emil Nolde og Rembrandt, herunder skitse til altertavlen i Ølstrup.

Desuden vises akvareller fra St. Peter-Ording og raderinger, de umalede billeder, akvareller fra schweiziske landskaber og fantasibilleder.

Mit foredrag vil også omfatte udstillingen "Emil Nolde i Sydhavet", som blev vist i Kunstforeningen Gl. Strand, København 2005-2006.

Under redegørelsen for det nye byggeri vil forholdet mellem Emil Nolde og direktør for Bauhaus i Dessau og Berlin 1930-1933, Ludwig Mies van der Rohe blive berørt.

»Surrealist-bevægelsen 1924-1948«

Af Søren Houmann

Surrealismen, der finder sin teoretiske formulering i André Bretons første manifest fra 1924, har sine dybe rødder i dada-bevægelsen og dennes normbrydende dyrkelse af tilfældet erotik, fetischisme, psykoanalyse og magtkritik. Udgangspunktet for begge fænomener er det litterære og dybt teoretiske, men de rummer også, og ikke mindst, et gennembrud for helt nye visuelle udtryk: collage, objekt, installation, fotografi, events. Set i lyset heraf er de maleriske eksperimenter måske de mindst vigtige, men også indenfor denne kategori, opleves en nyorientering og en diskussion af de væsensforskellige positioner, der både trives indenfor bevægelsen og truer med at sprænge den - men dybest set ikke kan reduceres til forskellige stiludtryk. Det handler langt snarere om betoningen af det sammensatte og komplekse udtryk sur-realisme.

Mit foredrag i Vejen den 28. september 2006 har som sigte at introducere de kunsthistoriske forudsætninger for surrealist-bevægelsens tilsynskomst, de egentlige modsætninger og fraktioner indenfor bevægelsen, forskellige visuelle udtryk og kunsthistoriens fremstilling af disse, de interne forskydninger i hovedpersonernes orientering samt begivenheder af generel historisk betydning, der bidrager til bevægelsens opløsning umiddelbart efter 2. verdenskrig. Som et led heri vil analyser af talrige værker af bl.a. Man Ray, Marcel Ducamp, Max Ernst, Juan Mirio, Salvador Dali og Magritte blive inddraget.

André Mason:
Portræt af André Breton.

Bedre Byggeskik i Vejen og omegn

Af *Teresa Nielsen*

Den 3. september åbner Vejen Kunstmuseum en særudstilling om Bedre Byggeskik – den stil, der præger museets bygningsmasse fra 1924. Billedhugger Niels Hansen Jacobsen var medlem af den forening, der stod bag bevægelsen, og i en af hans reoler i stuerne i museets nordlige ende står nogle af foreningens tidsskrifter. Museet er tegnet af deltidsarkitekten Niels Ebbesen Grue, der for den anden halvdel var sparekassedirektør – en god kombination, når byggeriet skulle i gang. Arkitektens engagement i Bedre Byggeskik ses tydeligst i privatboligen, for på andre dele har han arbejdet med ført hånd. Billedhuggeren vidste præcis, hvad han ville have som rammen om sit livsværk. Den centrale ottekantede skulptursal er et direkte lån fra/kopiering af J. F. Willumsens gode tegninger til skulptursalen på Den frie Udstilling ved Østerport, København. Det flotte rum havde Niels Hansen Jacobsen i 1905 bestilt sammen med kollegerne Anders Bundgaard, Viggo Jarl og Rudolph Tegner, så der i hovedstaden kunne blive en passende ramme om billedhuggerens værker. Tro mod sine rødder valgte Hansen Jacobsen at sørge for at håndværkerne til hans private stuer udførte tro kopier af de ornamenterede dørkarme, som bygmester Holden Hansen i sin tid havde ladet udføre til billedhuggerens barndomshjem. Det hus havde efter præsentationen i tidsskriftet "Maaleren" været med til at sætte skønhedsidealet i Bedre Byggeskik.

P. V. Jensen-Klint og keramikken

En helt afgørende forudsætning for Bedre Byggeskik var P. V. Jensen-Klint (1853-1930). Han var uddannet bygningsingeniør og kom siden på Kunstakademiet som maler. I 1890'erne tegnede han et par markante huse, der medførte, at han blev optaget i Akademisk Arkitektforening. Hans inspirationskilder var særligt ældre danske bygninger. Sin forståelse for proportioner og materialer udledte han af studiet af historiske bygninger. Nogle af sine tanker nedfældede han i 1911 i "Bygmesterbogen". Han var en ivrig foredragsholder på højskoler og tekniske skoler, og sammen med sin svigersøn, Ivar Bentsen og andre unge arkitekter, rejste han i 1910'erne rundt i Danmark for at opmåle og studere god dansk byggetradition. På anbefaling af Hansen Jacobsen kom Jensen-Klint med et hold til Vejen for at

Fortsættes side 16

Fortsat fra side 15

studere Holden Hansens huse. Jensen-Klint havde tidligere været i området med ophold på Askov Højskole, og i 1897 tegnede han den mølle, hvor Poul la Cour udførte sin epokegørende forskning i vindmølleenergi. Da Askov Valgmenighedskirke skulle indvies omkring 1900 var det Jensen-Klint, der kom til at stå for altersølvet.

Af særlig interesse på museet i Vejen er Jensen-Klints arbejde med Grundtvigskirken, for konkurrencerne i 1912-13 om et Grundtvigsmonument blev faktisk vundet af Niels Hansen Jacobsen. Til trods for at hans skulpturgruppe tildeltes 1. præmie, lykkedes det i stedet at få skabt først Grundtvigstårnet og siden Grundtvigskirken. Om projektet skriver Bente Holst: "Med grundtvigiansk og nationalt livssyn søgte han det jævne og menneskelige. Derfor er Grundtvigskirken en parafrase over den danske landsbykirke i overstørrelse, ikke en domkirke."

Endnu et aspekt af Jensen-Klints virke hører særligt hjemme på Vejen Kunstmuseum: Hans keramik. I 1890'erne blev han, som så mange andre kunstnere, fristet ud til G. A. Eifrigs værksted i Valby. Der udførte han en række barokke værker. En familieanekdote fortæller, at han gik på værkstedet samtidig med Th. Bindesbøll. En dag virkede denne ret deprimeret. Jensen Klint spurgte, hvorfor han var så nedtrykt, hvortil "Bølle" skal have repliceret: "Fordi det er sådan noget lort, du går og laver"! En mægtig lågkrukke fra 1893 er kommet til Vejen som gave fra familien. Den har fået plads midt på et bord, der hører til det møblement, som Jensen-Klint i 1902 tegnede til maleren Ejnar Nielsen. Dennes værker hænger rundt om på salens vægge, og det var maleren, der gav forelæg til møblernes broderede sæder. Takket være god støtte fra Kulturarvsstyrelsen lykkedes det at erhverve helheden sidst på året 2005.

Til udstillingen vil museet gerne kunne vise mest muligt af Jensen-Klints keramik, der ud over enkelte stykker i Kunstindustrimuseets eje særligt befinder sig i privateje. Skulle en læser ligge inde med viden om, hvor det måtte være muligt at låne værker, vil Teresa Nielsen på Vejen Kunstmuseum meget gerne høre nærmere.

Foredragsrække og cykeltur

Tidligt i udstillingsplanlægningen blev det besluttet, at det ville være oplagt at lade udstillingen følge af en foredragsrække. En liste blev sammensat over de foredragsholdere, som man kunne ønske sig. Og da miraklernes tid endnu ikke er ude, blev det med tilsagn fra alle en række, der gennemføres i samarbejde med Folkeuniversitetet i Vejen. I oktober lægger museumsleder Lene Floris ud med et bredt foredrag, der tager afsæt i hendes arbejde med

Fortsættes næste side

bogen "Bedre Byggeskik – Bevægelse og bygninger". Hun står bag den vandreudstilling, der ligger til grund for udstillingen på Vejen Kunstmuseum. Sidst på måneden følges hun af kunsthistoriker Nina Dahlmann Olsen, der fortæller om arkitekt Ivar Bentsen, som hun i 1992 og 1995 har udgivet bøger om. Han var søn af bygmester Andreas Bentsen i Vallekilde. Allerede som barn fik han gennem sin far kontakt til P.V. Jensen-Klint, der blev både hans lærermester og store forbillede - og efter andet ægteskab også Ivar Bentsens svigerfar. Bentsen fik sit virke i Holbæk og København men tegnede også på nogle huse til Askov. Allerede i november taler arkitekt Steffen Søndergaard, Askov, om bygmester Peder Holden Hansen, som han har skrevet en bog om. Det var Holden Hansens huse, som trak P. V. Jensen-Klint og Ivar Bentsen til denne del af landet i 1910'erne .

Steffen Søndergaard følges af arkitekt Thomas Bo Jensen, der først på året har udgivet den meget roste monografi om P. V. Jensen-Klint, der primært huskes som Grundtvigskirkens bygmester, men dertil stod som en af Bedre Byggeskiks centrale bagmænd og altså også har nået at løse helt lokale opgaver her i nabolaget. Rækken sluttet af arkitekt Anker Ravn Knudsen, Rødning, der fortæller om L. P. Aakjær og hans betydning på Rødning-egnen. Aakjær tegnede fra 1911 og op i 1920'erne en række smukke bygninger i "Hjemstavnsstil", en pendant til "Bedre Byggeskik" stilen.

Som en omvendt afrunding indledes forløbet lørdag den 9. september - mens vejret kan formodes endnu at være pænt - med en arkitektur-cykeltur i Vejen og omegn med start i Askov samme med Linda Klitmøller og Teresa Nielsen (nærmere annoncering følger). Alle er velkomne. Cykelturen er gratis, mens foredragene koster 50 pr. stk. for ikke medlemmer, 35 pr. stk. for medlemmer af kunstforeningen, og samlet kan enhver købe en fuld pakke med fem foredrag for 150 kr. Og efter det forløb skulle man være meget godt rustet til at kunne tale med om de vigtige og gode værdier i kvalitetsarkitektur.

Arrangementer i tilknytning til udstillingen

»Vejen Kunstmuseum, Bedre Byggeskik og særligt P. V. Jensen-Klint«

Søndag den 3. september kl. 15.00 fernisering på udstillingen Vejen Kunstmuseum, Bedre Byggeskik og særligt P. V. Jensen-Klint
Alle er velkomne

Lørdag den 9. september arkitektur-cykeltur i Vejen og omegn med start i Askov v. Linda Klitmøller og Teresa Nielsen (nærmere annoncering følger)
Alle er velkomne – gratis, men med mulighed for at købe kaffe ved afslutning i udstillingen på Vejen Kunstmuseum.

Fortsættes side 18

Fortsat fra side 17

FOREDRAGSRÆKKE:

I samarbejde med Folkeuniversitetets Vejen afdeling udbydes en række på fem foredrag med tilknytning til særudstillingen.

Man kan gå til dem enkeltvis eller købe en samlet billet til alle fem foredrag for 150 kr.

Torsdag den 12. oktober kl. 19.30 Museumsleder Lene Floris om Bedre Byggeskik. Lene Floris er leder af Holbæk Museum og udgav i 2005 bogen "Bedre Byggeskik – Bevægelse og bygninger". Hun står bag den vandreudstilling, der ligger til grund for udstillingen på Vejen Kunstmuseum. Lene Floris fortæller bredt om bevægelsen.

Entré 35 kr. for medlemmer af kunstforeningen, 50 kr. for øvrige gæster – særpris ved køb af billet til alle foredrag

Tirsdag den 24. oktober kl. 19.30 Kunsthistoriker Nina Dahlmann Olsen om arkitekt Ivar Bentsen.

Nina Dahlmann Olsen har i 1992 og 1995 udgivet bøger om aspekter Ivar Bentsen (1876-1943). Han var søn af bygmester Andreas Bentsen i Vallekilde. Allerede som barn fik han gennem sin far kontakt til P.V. Jensen-Klint, der blev både hans lærermester og store forbillede - og efter andet ægteskab også Ivar Bentsens svigerfar. Bentsen fik sit virke i Holbæk og København, men tegnede også på nogle huse til Askov.

Entré 35 kr. for medlemmer af kunstforeningen, 50 kr. for øvrige gæster – særpris ved køb af billet til alle foredrag

Torsdag den 2. november kl. 19.30 Arkitekt Steffen Søndergaard, Askov, om bygmester Peder Holden Hansen.

Steffen Søndergaard har skrevet bogen om Peder Holden Hansen, hvis huse P. V. Jensen-Klint og Ivar Bentsen i 1910'erne drog til denne del af landet for at studere. Holden Hansens bygninger fik en varig betydning i Bedre Byggeskiks syn på materialer og særligt proportioner.

Entré 35 kr. for medlemmer af kunstforeningen, 50 kr. for øvrige gæster – særpris ved køb af billet til alle foredrag

Tirsdag den 7. november kl. 19.30 Arkitekt Thomas Bo Jensen, København, om arkitekt P. V. Jensen-Klint

Thomas Bo Jensen har i 2006 udgivet den meget roste monografi om arkitekten, der primært huskes som Grundtvigskirkens bygmester, men dertil stod som en af Bedre Byggeskiks centrale bagmænd, og her på egnen har tegnet Poul la Cours mølle i Askov, 1897, og det gamle altersølv til Askov Kirke.

Entré 35 kr. for medlemmer af kunstforeningen, 50 kr. for øvrige gæster – særpris ved køb af alle foredrag

Tirsdag den 14. november kl. 19.30 Arkitekt Anker Ravn Knudsen, Rødning, om arkitekt L. P. Aakjær. Anker Ravn Knudsen fortæller om L. P. Aakjær og hans betydning på Rødning-egnen.

L.P. Aakjær tegnede fra 1911 og op i 1920erne en række smukke bygninger i "Hjemstavnsstil" en pendant til "Bedre Byggeskik" stilen.

Entré 35 kr. for medlemmer af kunstforeningen, 50 kr. for øvrige gæster – særpris ved køb af billet til alle foredrag

Vejen Billedskole

Store Ilddag og huledage med Annette Holdensen

Af Teresa Nielsen

Lørdag den 29. april 2006 inviterede et hold frivillige hjælpere til fælles semesterafslutning for billedskolens elever og deres familier. 80-90 havde taget imod invitationen og dukkede op trods det uforudsigelige vejr. Det var spændende at følge med i alle de forskellige aktiviteter, der foregik på pladsen nedenfor billedskolen, på loftet og nede i den grønne Skibelunds sal. Gode hjælpere sørgede for, at der løbende var kaffe, te og saft samt kage sidst på formiddagen. Vejret holdt pænt hele formiddagen frem til en byge ved 13-tiden, men da var der nok at tage sig til inden døre med spisning fra sammenskudsgildets ta-selv-bord og værksteder for henholdsvis collage og foldning af papirsæsker.

Folk cirkulerede mellem værkstederne, hvor de udenfor kunne gå på opdagelse i keramikens verden ved rakubrænding, opbygning af avisovn og en primitiv grydebrænding. Derude var der også snitteværkstedet samt mulighed for at arbejde med kultegning eller de allerede nævnte indendørs værksteder. Indenfor var der papirfoldningsværksted i Skibelunds salen og mulighed for at arbejde med collage oppe på billedskolens loft.

Keramik og kultegning

Noget af det første billedskolebørnene skulle gøre, da de kom den 29. april

Fortsættes side 20

Fortsat fra side 19

2006, var at glasere deres keramiksager, så de kunne stå klar til rakubrændingerne, som Lene Kersting stod for sammen med Philip Orth og andre af dagens hjælpere.

Under Henning Ranums kyndige ledelse var hold samtidig i gang med at rulle store mængder af aviser. De blev lagt i rækker på kryds og tværs, lag på lag, hvorefter små keramiske amuletter blev lagt op, dækket af keramikskærver (knuste urtepotter), og dernæst blev der bygget en kuppel af rundede ruller af avisepapir. Det festlige øjeblik kom, da der blev sat ild til hele herligheden. Værket stod i de følgende timer og brændte, ulmede og hen på eftermiddagen kunne skærverne skubbes til side, og man kunne se, hvad ilden havde gjort ved de mange fine sager.

Sammen med Vibeke Haarby afprøvede Henning Ranum en helt simpel grydebrænding. Flere små keramiske amuletter blev med savsmuld lagt i gamle dåser og anbragt under den mægtige jerngryde. Et bål blev bygget over og stod som avisovnen længe, brændte og glødede, til den til sidst var klar til åbning. Som ved de gamle jydepotter lå her de sortbrændte resultater.

Ved 9-tiden på Store Ilddag blev der straks lagt op til bål i det store bæken. Bålet skulle være godt i gang, når deltagerne dukkede op, for her skulle der hentes pinde, der kunne bruges til det kultegningsværksted, som Dorte Lehmkuhl havde taget ansvaret for.

Det kunne hurtigt konstateres, at bål er altid godt! Nogle sad omhyggeligt og tegnede, mens andre fik afløb for deres lyst til at lege med ild.

Papirfoldning og collage

Museets rare grønne Skibelundsal dannede rammen om et værksted, hvor man kunne folde papiræsker - gode gemmesteder til de fine amuletter og andre lervarer, der kom ud af brændingerne på Museumspladsen.

Ved det ene bord sad Kirsten Abelsen og fortalte om nogle af de mange muligheder, der ligger i at arbejde med foldning af papir. Ugeblade er ikke længere noget, man bare smider ud. Deres glittede sider rummer masser af godt arbejdsmateriale!

Ved det andet bord sad Anna Henriksen og Bente Lehmkuhl og hjalp med gode råd om foldning af fir- og ottekantede æsker. Det kunne hurtigt konstateres, at de sidstnævnte skal man være et lille hold for at nå at fremstille - en passende aktivitet for en hel familie!

Ulla Holm og hendes assistent bød på loftet velkommen til et værksted, hvor man kunne prøve sine evner for collage. Hele familier gik i gang med fællesværker, eller deltagerne gik i krig med hver deres stykke.

Forudsat der en anden gang kan findes gode hjælpere til at gennemføre

Fortsættes næste side

et udvalg af værksteder, står billedskolens bestyrelse gerne endnu en gang for organiseringen af sådan en aktivitetsdag, hvor alle får mulighed for at afprøve deres kreative evner. Det var dejligt at mærke, som alle tog del, og hjælp, hvor der var behov for det. Der kan ses masser af billeder fra dagen på museets hjemmeside. Vælg FOR BØRN i øverste tværbjælke og dernæst Vejen Billedskole i menuen til venstre.

Huleværksted

I billedskoleregi arbejdes med muligheden for at lave weekendkurser i samspil med en dygtig kunstner, så vi gennem specialisten kan få indsigt i nye arbejdsområder. Annette Holdensen havde sagt ja til at komme og dele ud af sin viden om hulebyggeri, som hun har lavet en hel bog om.

Med afsæt i nogle paller, masser af god, frisk pil fra Skoleskoven i Vejen, et hold nysgerrige og ivrige deltagere (en god blanding af børn og voksne) gik arbejdet i gang en fredag eftermiddag. Inden vi gik hjem til aftensmad, var den første, forholdsvis enkle hule færdig – en lille tænkeplads, der bliver til rådighed for billedskolens elever, når de har brug for at sætte sig lidt hen. En af de sækkestole, som skolen har fået forærende, passede perfekt!

Lørdag var der lagt op til at arbejde med en stor palle. Pilefletning havde fænget, men var kun midlet, ikke målet. Garvede pileflettere vil kigge foræves efter god teknik. Der blev flettet på livet løs, og hvor det ikke var lige til, var der elektriker-strips ved hånden! De første solide stager blev hurtigt bukket og samlet til et hvælvet rum. Nederst var der rimelig systematisk flet – dog ikke helt efter bogen! Og ovenfor blev det til fri form. Hule nr. 2. var

med afbladede grene og dermed en meget tydeligere form. Hulen har nu fået sin plads i Vejen Kunstmuseums børnehjørne. Alle er velkomne til at bruge den – et sted som mindst en af deltagerne var sikker på, at hun ofte ville komme!

Kigger man op i toppen, hænger der et par legetøjsfrøer med et sjippetov.

Generalforsamling

Torsdag den 14. september 2006 kl. 19.30
på Vejen Kunstmuseum

DAGSORDEN:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Kassererens beretning
4. Fastlæggelse af kontingent
(Nuværende kr. 175,00 for et medlemskab
– kr. 275 for to på samme adresse.)
5. Indkomne forslag
6. Valg til bestyrelsen
På valg er:
Frode Bertelsen
Annette Houborg (modtager ikke genvalg)
Karin Schultz (modtager ikke genvalg)
7. Valg af 1. suppleant: Vibeke Haarby er på valg
8. Valg af 2. suppleant: Marinus Hartmann er på valg
(modtager ikke genvalg)
9. Valg af revisor: Jan K. Jepsen er på valg
10. Valg af revisorsuppleant: Elsebeth Boysen er på valg
11. Orientering om Vejen Kunstmuseum
12. Eventuelt
13. Bortlodning
Blandt alle medlemmer trækkes lod om
 - a. Susanne Wellm: Most about time - Fotos
 - b. Jes Mogensen – maleri
 - c. Erling Jørgensen – maleri
 - d. Lis Ehrenreich – fad - keramik
 - e. Frank Hammershøi – farvekridt
 - f. Anders Bruun-Møller – akvarel
 - g. Annette Holdensen – tryk

Medlemmer, der er til stede på generalforsamlingen vælger i den rækkefølge de udtrækkes. Øvrige indkaldes til et møde, hvor gevinsterne vælges i den rækkefølge, man har vundet på generalforsamlingen.

Blandt fremmødte medlemmer

- a. Ebbe Mørk: Karen Blixens gæstebud (bog)
 - b. Drømmetid:
Fortællinger fra det sjælelige gennembruds København (bog)
 - c. Poul Vad: Hammershøi (bog)
 - d. Ny Carlsberg Fondet 1902 - 2002
af Hans Edvard Nørregaard-Nielsen (3 bøger)
 - e. Svend Wiig Hansen: Litografi
 - f. Ulla Hansen – skål (keramik)
 - g. CD
 - h. CD
 - i. Karl Schröder – katalog fra udstilling på Vejen Kunstmuseum
- 14. Helene Bak, Ribe, spiller jazz-inspirationer.**

Tid og sted

Onsdag den 23. august 2006 kl. 19.30:

Museumspædagog Olaf Madsen: Emil Nolde

Foredrag på Vejen Kunstmuseum.

Arrangører: Kunstforeningen og kunstmuseet i samarbejde med Folkeuniversitetet

Entré kr. 35.00 for medlemmer. Øvrige kr. 50.00

Lørdag den 2. september 2006 kl. 8.45-ca. 18.30.

Sensommerudflugt til Nolde-museet og Gottorp Slot.

Rundvisning på Nolde-museet, besøg i haven, frokost på Rudbøl Grænseskro, kørsel gennem marsklandet, eftermiddagskaffe med kage og rundvisning på Gottorp Slot i afdelingen for moderne kunst.

Pris for medlemmer 375,- kr Pris for øvrige 425,- kr.

Prisen inkluderer kørsel, entréer, guide, frokost excl. drikkevarer og eftermiddagskaffe med kage.

Tilmelding senest 25. august 2006

ved indbetaling i BG-Bank til konto 96728715633851.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Niels Peder Jessen, tlf. 75 36 81 31 eller Annette Houborg, tlf. 75 36 39 02.

Afgang fra Banegårdspladsen.

Søndag den 3. sept. 2006 kl. 15.00 til 19. nov. 2006:

Udstillingen Bedre Byggeskik vises på Vejen Kunstmuseum

Torsdag den 14. september 2006 kl. 19.30

Generalforsamling i kunstforeningen på Vejen Kunstmuseum.

Se dagsorden i Kunst omkring trolden. Præmierne udstilles på Vejen Bibliotek fra den 4. september til 14. september.

Onsdag den 20. september 2006 kl. 19.30

Koncert med den prisbelønnede pianist Marie Rørbech

på Vejen Kunstmuseum. Arrangør: Kunstforeningen

Entré kr. 100,00 for medlemmer. Øvrige kr. 125,00.

Fortsættes næste side

Torsdag den 28. september 2006 kl. 19.30

Mag. art. Søren Houmann:

Surrealist-bevægelsen 1924 til 1948

Arrangør: Kunstforeningen og Vejen Kunstmuseum i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Entré kr. 35,00 for medlemmer. Øvrige kr. 50,00

Torsdag den 5. oktober 2006 kl. 19.30

Litteraturfestival på Vejen Kunstmuseum:

Forfatteren Astrid Saalbach fortæller om sin seneste roman og sit forfatterskab.

Entré kr. 50.00 for medlemmer af kunstforeningen. Øvrige kr. 60.00

Arrangør: Kunstforeningen og Vejen Bibliotek.

Torsdag den 12. oktober 2006 kl. 19.30

Første foredrag i kunstmuseets foredragsrække i forbindelse med museets aktuelle udstilling om Bedre Byggeskik.

Se alle foredragene i Kunst omkring trolden.

VEJEN KUNST MUSEUM

Østergade 4 - 6600 Vejen

Tlf. 75 36 04 82

E-mail: museum@vejenkommune.dk

Museets åbningstider:

Tirsdag-fredag kl. 10.00-16.00

Lørdag-søndag kl. 11.00-17.00

Mandag lukket - Fri entré

**MEDLEMSBLAD for
Museums- og kunstforeningen
for Vejen og omegn**

Redaktion:

Poul-Erik Hansen (ansvarshavende),
Badstuegade 6, 6100 Haderslev.
Tlf. 21 26 57 80

Annette Houborg,
Morbærvej 91, 6600 Vejen.
Tlf. 75 36 39 02.

Bladets red. modtager gerne stof
fra foreningens medlemmer.

Artikler dækker ikke nødvendigvis
kunstforeningens synspunkter.